

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету туризму
та міжнародних комунікацій
доц., к.геог.н. Наталія ГАБЧАК

« 28 » серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТУРИЗМОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень
Галузь знань J Транспорт та послуги
Спеціальність J3 Туризм та рекреація
Освітня програма Туризм
Статус дисципліни Обов'язкова
Мова навчання Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Туризмологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань J Транспорт та послуги за спеціальністю J3 Туризм та рекреація освітньо-професійної програми «Туризм».

Розробник: доц., к.філос.н. Уляна ХАНАС, доцентка кафедри туризму

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туризму
протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри проф., д.геогр.н. Ганна МАШКА

Схвалено науково-методичною комісією факультету туризму та міжнародних комунікацій
протокол №1 від «28» серпня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії проф., д.геогр.н. Ганна МАШКА

© Уляна ХАНАС, 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 год аудиторних – 48 год. самостійної роботи студента – 72 год.	1-й	1-й
	Лекції:	
	22 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	26 год.	6 год.
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:-	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комплексна	Самостійна робота:	
	72 год.	106 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання навчальної дисципліни «Туризмологія» передбачає вивчення економічних, соціокультурних, екологічних, організаційних та практичних аспектів туризму, його впливу на суспільство, економіку, культуру та навколишнє середовище, формування науково-теоретичних навиків досліджень туризму та їх застосування на практиці, щоб сприяти розвитку та покращенню сфери туризму й рекреації. Дисципліна «Туризмологія» забезпечує узагальнення та систематизацію знань з вивчених туристичних та суміжних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Туризмологія» є: формування цілісної системи знань про природу туризму та рекреації, як феномену сучасного суспільства на основі міждисциплінарного і інституційного підходів, пізнання закономірностей його функціонування і розвитку, аналітична оцінка теоретико-методологічних засад соціоекономічної і гуманітарної науки про туризм, розвиток навичок управління рекреаційними ресурсами та створення якісних туристичних продуктів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Туризмологія» є теоретико-методологічна і практична підготовка здобувачів з наступних питань:

- ✓ сутність науки про туризм та підходи до її формування;
- ✓ понятійний, категоріальний апарат та загальні і дослідницькі концепції;
- ✓ структура туризмологічного знання, його соціально-економічні, гуманітарні та практичні складові;
- ✓ наукові школи з туризмознавства, зв'язок теорії та практики туристичної діяльності;
- ✓ проектування просторової організації туристичного процесу на засадах сталості;
- ✓ теорія і методи інноваційно-інформаційного розвитку на різних рівнях управління туристичними закладами;
- ✓ стратегічні завдання у розвитку бізнесу сфери туризму та рекреації;
- ✓ дослідницьке й освітнє забезпечення туристичної сфери.

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення дисципліни «Туризмологія» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

- ✓ ІК Здатність ставити та успішно розв'язувати на достатньому професійному рівні складні науково-дослідницькі та практичні задачі, узагальнювати практику туризму і рекреації, прогнозувати напрями їх розвитку, вирішувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму і рекреації, як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності(ЗК)

- ✓ ЗК 2. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
- ✓ ЗК 3. Уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі.
- ✓ ЗК 5. Уміння спілкуватися з експертами інших галузей в питаннях, спільних для вирішення.
- ✓ ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ✓ ЗК 11. Здатність визначити наявність проблеми, аналізувати та вирішувати її, обґрунтовувати управлінські рішення та забезпечувати їх дієвість.

- ✓ ЗК 13. Здатність до абстрактного мислення ,аналізу та синтезу, обробки та інтерпретації з використанням базових знань, що необхідні для здійснення професійної діяльності.

Фахові компетентності (СК)

- ✓ СК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.
- ✓ СК 3. Здатність аналізувати геопросторову організацію туристичного процесу і проектувати його розвиток.
- ✓ СК 6. Здатність до організації та управління туристично-рекреаційним процесом на локальному і регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному та рекреаційному підприємстві.
- ✓ СК 9. Розуміння наукових основ і принципів діяльності підприємств, що здійснюють лікування, оздоровлення та реабілітацію.
- ✓ СК 11. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.
- ✓ СК 13. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оскільки, у відповідності навчального плану, дисципліна вивчається у 1 семестрі 1 року навчання, то передумов як таких немає, але вивчення навчальної дисципліни «Туризмологія» базується на сформованих компетентностях та програмних результатах за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 242 Туризм чи інших спеціальностей, чи здобутих в неформальній освіті (необхідний рівень). Окрім цього, паралельно вивчаються дисципліни:

- ОК 1 «Методологія та організація наукових досліджень»;
- ОК 2 Стратегічний менеджмент
- ОК 7 Регіональний ринок туристично-рекреаційних послуг
- ОК 9 Інноваційні технології в туризмі, окремі теми яких взаємодоповнюються і сприяють досягненню спеціальних компетентностей та програмних результатів.

А також дисципліни з циклу вільного вибору, освітній контент яких підсилює формування компетентностей та очікуваних програмних результатів з «Туризмології».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни «Туризмологія» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.	РН2
Знання закономірностей, принципів та механізмів функціонування туристично-рекреаційного ринку.	РН4
Здатність оцінювати кон'юнктуру туристичного ринку, інтерпретувати результати дослідження та прогнозувати напрями розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері туризму і рекреації.	РН5

Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності та розв'язувати науково-прикладні проблеми в сфері туризму і рекреації.	ПРН8
Нести відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.	ПРН15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Туризмологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати понятійний апарат туризмології, її тезаурус	ПРН 2.
Розуміти матрицю дисциплін, що формують туризмологію, сутність системоформуючих категорій сфери туризму та рекреації	ПРН 2.
Вміти застосовувати методології, методи і техніки, зокрема й інтердисциплінарний підхід у дослідженнях індустрії туризму та рекреації	ПРН 2.
Оцінювати інноваційні підходи до надання послуг в індустрії туризму та вміти використовувати їх у практичній роботі	ПРН 2.
Розуміти основні гуманітарні концепти туризму та рекреації, особливості формування соціальної та етичної відповідальності суб'єктів туристичного ринку	ПРН 4.
Знати особливості туристичної освіти в Україні, основні світові та вітчизняні наукові школи з дослідження туризму та використовувати їх розробки для вирішення проблемних практичних завдань сфери туризму	ПРН 15
Аналізувати кон'юнктуру світового, національного та регіонального туристичного ринку, оцінювати та прогнозувати основні вектори розвитку підприємництва в індустрії туризму та рекреації	ПРН 5.
Розуміти модель і основні концепції гостинності та вміти застосовувати їх як елемент теоретичного обґрунтування стратегій і при підготовці проектів	ПРН 8.
Орієнтуватися у новітніх тенденціях дослідницьких практик у туристичних дестинаціях на національному, регіональному та локальному рівнях	ПРН 4
Використовувати комунікативні навички і технології, ініціювати запровадження методів комунікативного менеджменту в практику діяльності суб'єктів туристичного бізнесу	ПРН15
Знати особливості застосування психологічних підходів та комунікативних технологій у сфері туризму	ПРН 15
Оцінювати психологічні характеристики колективу, виокремлювати психологічні проблеми управління та формувати стратегії професійного росту	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен; поточне тестування; командні проекти; реферати; презентації; аналітичні довідки, усні доповіді тощо, які застосовуються під час опанування здобувачами навчальної дисципліни.

У процесі викладання навчальної дисципліни «Туризмологія» передбачене застосування як академічних, традиційних, так і проблемно-орієнтованих, інноваційних інтерактивних навчальних технологій. А у процесі виконання здобувачем самостійної роботи, перевага надається ініціативному самонавчанню, що дозволяє магістру в межах загальних тем обирати і досліджувати проблемні питання за інтересами.

Академічні технології, більшої мірою, застосовуються на лекційних заняттях. При викладанні дисципліни «Туризмологія» застосовувалися також такі форми занять: проблемна лекція, лекція-конференція, семінар-дискусія.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання. Упродовж семестру проводяться два модульні контролі, обов'язкові для всіх здобувачів. Модульний контроль (МК) №1 включає навчальний матеріал змістового модуля 1 (теми 1-6), а МК№2 відповідно змістового модуля 2 (теми 7-12), таблиця 2. У цій таблиці також наведено максимальну кількість балів з кожної теми, яку може отримати здобувач. Після проведення останнього заняття за кожним модулем, відповідно до розкладу, проводиться модульна контрольна робота.

Поточний контроль знань здійснюється за такими складовими: перевірка знань на семінарських заняттях, контроль за виконанням індивідуальних завдань та самостійної роботи. Кожен вид навчальної роботи здобувача оцінюється певною кількістю балів відповідно до нижче наведених *основних критеріїв*. Сумарна кількість балів за кожен вид навчальної діяльності наведена в таблиці 1.

Оцінюються:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- активність у дискусіях, вміння аргументувати власну позицію;
- виконання практичних завдань;
- поточні тестування;
- підготовка рефератів та їх захист;
- підготовка усних доповідей;
- підготовка аналітичної довідки;
- підготовка презентації та її захист;
- підготовка проекту та його захист тощо.

Максимальна оцінка поточного контролю становить 40 балів.

Таблиця 1

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	7	28
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	5	10	6	12
Реферат / усна доповідь	1/1	10		
Аналітична довідка	1	10		
Презентація			2	10

Підготовка і захист проекту			1	10
Модульна контрольна робота	1	40	1	40
Разом		100		100

Модульне контрольне оцінювання (МКО) проводиться в письмовій формі. Завдання для МКО включає два теоретичні питання (кожне оцінюється max 15 балів) і двадцять тестових завдань (max 20 балів). **Максимальна кількість балів за МКО – 50.**

Сумарна кількість балів модульного контролю визначається як середнє арифметичне балів за два модулі і складає максимум 100 (таб. 2).

Таблиця 2

Розподіл балів, які отримують здобувачі						Сума
Поточне оцінювання та індивідуальна робота						
Модуль 1						50
Поточне оцінювання						
T1 6 б.	T2 8 б.	T3 8 б.	T4 8 б.	T5 10 б.	T6 10 б.	
Модульне контрольне оцінювання №1						50
Разом за модуль 1						100
Модуль 2						50
Поточне оцінювання						
T7 8 б.	T8 8 б.	T9 8 б.	T10 8 б.	T11 8 б.	T12 10 б.	
Модульне контрольне оцінювання №2						50
Разом за модуль 2						100
Модульний контроль						100
Підсумкове оцінювання (екзамен)						100

Допуск здобувача до підсумкового контролю знань здійснюється відповідно до діючих в університеті положень.

Підсумковий контроль (екзамен) проводиться у відповідності розкладу заліково-екзаменаційної сесії, в комплексній (або усній) формі.

Підсумковий контроль проводиться за навчальним матеріалом, визначеним цією робочою навчальною програмою у повному обсязі. До екзаменаційного білету включено три теоретичні питання.

Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Бали, отримані здобувачем конвертуються в підсумкову оцінку з дисципліни у відповідності до шкали оцінювання (таблиця 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- характер відповідей на поставлені питання (вичерпність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння оперувати фаховою інформацією, і насамперед визначеною обсягом програми цієї навчальної дисципліни;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- здатність формулювати власні аналітичні висновки та оцінки різних аспектів предмету вивчення цієї дисципліни.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Туризмологія як наука про туризм і теоретико-методологічні основи туристичних дисциплін

Тема 1. Туризмологія як соціоекономічна та соціогуманітарна наука

Туризмологія як методологічна соціоекономічна та гуманітарна наука про закономірності функціонування і розвитку феномену туризму. Об'єкт, предмет, завдання та функції туризмології. Необхідність наукового підходу до вирішення нагальних завдань туристичної галузі, забезпечення високої економічної і соціальної ефективності туризму.

Історія туризмології в контексті історії туризму. Етапи розвитку туризмології.

Міждисциплінарний та інтердисциплінарний підходи до формування туризмології. Матриця дисциплін з дослідження в туризмі. Кореляційне співвідношення теорії і практики туризму.

Тема 2. Гостинність як соціально-культурне та економічне явище

Генеza сфери гостинності. Головні історичні періоди розвитку сфери гостинності в світі. Модель та основні концепції гостинності. Еволюція індустрії гостинності.

Сучасний стан та перспективи розвитку індустрії гостинності. «Гість» як головний об'єкт діяльності індустрії гостинності. Значення нематеріального чинника в індустрії гостинності.

Моделі гостинності. Гостинність у віртуальному світі та онлайн-спільнотах.

Тема 3. Опорні концепти туризмології

Понятійний апарат туризмології, її тезаурус. Сутність системоформуючих категорій туризмології. Принципи та методи туризмології.

Базисні складові туризмології: географічна, соціологічна, економічна, екологічна, гуманітарна. Інші гуманітарні дисципліни.

Дослідницькі концепції туристичних дисциплін.

Вибрані дослідницькі концепції туристичних дисциплін: модель туриста і туризму Дж.Джафарі, концепція туризму як зустрічі, концепція еволюції туристичного простору, теорія периферії, концепція туристичного простору і територіальних рекреаційних систем.

Тема 4. Теоретико-методологічний базис економіки туризму

Туризм як інструмент економічного зростання та сталого розвитку суспільства. Роль туризму в глобальній економіці. Вплив туризму на місцеву економіку та зайнятість.

Туристичний ринок. Використання маркетингових методологій для аналізу попиту на туристичні послуги, ідентифікації цільових аудиторій, розробки маркетингових стратегій та впровадження маркетингових завдань. Дослідження кон'юнктури та тенденцій ринку в туризмі, попиту та конкуренції. Управління ризиками в туризмі. Фінансування та розвиток туристичних проектів.

Розвиток і трансформація досліджень географічних аспектів туристичного ринку. Екологія туризму і екотуризм.

Тема 5. Гуманітарні аспекти туризму

Світоглядні, екзистенційні та аксіологічні виміри туризму. Поняття «Інший». Вплив туризму на суспільні зміни та культуру. Туризм як засіб розвитку місцевих спільнот. Глобалізація та культурна різноманітність.

Міжкультурна та кроскультурна комунікація та питання культурної освіти в туризмі. Соціальні медіа в туризмі.

Етика в туризмі. Етичні характеристики особистості. Індивідуальність та вільний вибір. Ментальність. Національні особливості взаємин. Взаємодія між культурами у туризмі.

Естетика та стиль в туризмі. Природа і ландшафти. Архітектура і мистецтво. Історико-культурні пам'ятки. Сучасні виміри традиційного мистецтва. Дизайн та інтер'єр. Міський простір. Фестивалі, мистецькі івенти.

Фактор краси і моди. Культура тіла. Гастрономія та кулінарна естетика. Візуалізація в туризмі. Селфі й фотографія.

Змістовний модуль 2. Прикладні туристичні дисципліни та науково-освітнє забезпечення туризму

Тема 6. Інституційні засади та прикладні туристичні дисципліни

Туризм і сфера гостинності як соціальні інститути та прикладні туризмологічні науки.

Рекреалогія – предмет і напрями досліджень.

Екологічні аспекти туризму та охорони природи. Екологічно відповідальний туризм (екотуризм).

Біорізноманіття та туризм.

Екскурсологія і методологія екскурсійної діяльності.

Музезнавство та теорія музейної справи.

Інформатизація в туризмі.

Тема 7. Психологія та етика туризму й рекреації

Напрями досліджень в психології туризму й гостинності. Вивчення психологічних рівнів. Інтра- та інтеріндивідуальні процеси. Особливості використання психологічних підходів у сфері гостинності.

Психологічний клімат колективу. Конфлікти, шляхи їх вирішення. Поведінка, мотивація, емоції.

Діловий етикет у сфері гостинності. Культура ділового спілкування. Психологічні проблеми управління у сфері туризму й гостинності.

Конструкти ергономіки в сфері гостинності

Тема 8. Соціологія та праксеологія туризму

Соціологія туризму, основні завдання і предмет досліджень. Соціологія туризму як смислоутворююча складова концепту гостинність. Структура соціології туризму.

Методи, техніки і прийоми соціологічних досліджень у туризмі. Соціологічні дослідження туристів і туристичної галузі. Соціальна відповідальність в галузі туризму: захист прав та інтересів спільноти й працівників.

Наукові засади організації туристичних підприємств. Концепції діяльності і моделювання розвитку туризму. Зв'язки між теорією та практикою туристичної діяльності.

Тема 9. Перспективи і тренди в туризмі та глобальні виклики

Використання технологій у туризмі. Стартапи та інновації в галузі туризму. Туризм майбутнього: тенденції та прогнози.

Туризм у контексті світових подій та криз. Туризм та зміни клімату. Пандемії. Законодавство та правила в туризмі.

Нормативно-правове регулювання індустрії туризму та рекреації в Україні. Захист прав туристів. Міжнародне та національне законодавство у сфері туризму.

Тема 10. Наукові школи з туризму та освітнє забезпечення підготовки фахівців з туризму та гостинності

Закордонні наукові центри досліджень в галузі туризму.

Вітчизняні наукові та науковоосвітні установи з дослідження туристичної проблематики.

Іноземний досвід підготовки фахівців з туризму.

Особливості туристичної освіти в Україні. Стандарти вищої освіти зі галузі знань «Сфера обслуговування». Державний класифікатор професій з туристичного та готельного бізнесу.

Тема 11. Проблеми і перспективи розвитку методології досліджень в туризмі

Проблематика єдиної науки в туризмі та наук (дисциплін) про туризм. Парадигми соціально-економічних і гуманітарних досліджень в туризмі. Підходи у дослідженнях в туризмі.

Особливості інтердисциплінарного підходу в дослідженнях туризму й гостинності. Геоелемент туризму і геоелемент туризму, рекреація як приклади інтердисциплінарних дисциплін.

Перспективи розвитку нових концепцій і методів досліджень в туризмі. «Автономізація науки про туризм» через теоретичну, методологічну та практичну інтеграцію. Модель еволюції «автономізації науки про туризм» Л. Бутовського.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	з них			усього	з них		
		л	сем	с.р.		л	сем	с.р.
Змістовий модуль 1. Туризмологія як наука про туризм і теоретико-методологічні основи туристичних дисциплін								
Тема 1. Туризмологія як соціоекономічна та соціогуманітарна наука	11	2	2	7	11	1		10
Тема 2. Гостинність як соціально-культурне та економічне явище	14	2		8	14	1	1	12
Тема 3. Опорні концепції туризмології	11	2	2	7	11			11
Тема 4. Теоретико-методологічний базис економіки туризму	11	2	4	7	11	1	1	9
Тема 5. Гуманітарні аспекти туризму	11	2	4	7	11	1	1	9
Разом за змістовим модулем 1	58	10	12	36	58	4	3	51
Змістовний модуль 2. Прикладні туристичні дисципліни та науково-освітнє забезпечення туризму								
Тема 6. Інституційні засади та прикладні туристичні дисципліни	10	2	2	6	10	1		9
Тема 7. Психологія і етика туризму	12	2	4	6	12	1	1	8
Тема 8. Соціологія та праксеологія туризму	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 9. Перспективи і тренди в туризмі та глобальні виклики	10	2	2	6	10		1	9
Тема 10. Наукові школи з туризму та освітнє забезпечення підготовки фахівців з туризму та гостинності	12	2	4	6	12	1	1	10
Тема 11. Проблеми і перспективи розвитку методології досліджень в туризмі	8	2		6	8		1	9
Разом за змістовим модулем 2	62	12	14	36	62	4	5	53
Усього годин	120	22	26	72	120	8	8	104

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Сутнісні характеристики, принципи та функції туризмології	2
2	Вибрані дослідницькі концепції та основні підходи у дослідженнях з туризму. Моделі та концепції гостинності	2

3	Теоретико-методологічні основи економіки туризму	2
4	Еколого-географічні аспекти туризму	2
5	Глобалізація та культурна різноманітність	2
6	Етика та естетика в туризмі	2
7	Прикладні туризмологічні науки	2
8	Теорії мотивації. Психотипи туристів та їх взаємозв'язок з цілями і мотивами туристичної подорожі	2
9	Психологічні проблеми управління сферою туризму	2
10	Соціологічні детермінанти туризму	2
11	Туризм і глобальні виклики	2
12	Світові й вітчизняні освітні центри та наукові школи з дослідження туристичної проблематики	4
	Всього годин	26

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт, предмет, завдання та функції туризмології	3
2	Матриця дисциплін з дослідження в туризмі. Кореляційне співвідношення теорії і практики туризму	4
3	Генеza сфери гостинності	2
4	Модель та основні концепції гостинності	4
5	«Гість» як головний об'єкт діяльності індустрії гостинності. Значення нематеріального чинника в індустрії гостинності	2
6	Принципи, методи, функції туризмології	2
7	Методологічна база туризмології та її основні напрями досліджень	2
8	Туристичні дисципліни гуманітарного профілю: історія туризму, культурологія туризму, педагогіка туризму	3
9	Туристичні дисципліни соціоекономічного та правового плану: економіка туризму, менеджмент туризму, маркетинг туризму, правове регулювання в сфері туризму їх предмет і напрями досліджень	4
10	Туризм як чинник сталого розвитку суспільства	3
11	Географія туризму, предметна сутність досліджень.	2
12	Екологія туризму і екотуризм	3
13	Дослідницькі концепції в туризмології	5
14	Інституційні засади та прикладні туристичні дисципліни, напрями їх досліджень	3
15	Урбаністичні аспекти організації відпочинку, інфраструктурна облаштованість сфери туризму	3
16	Теорії мотивації. Мотив як особистісна диспозиція за К. Мадсеном	2
17	Конструкти ділового етикету в сфері туризму	2
18	Культура ділового спілкування	2
19	Соціологічні аспекти дослідження туризму	3
20	Концепції діяльності та технології туризму	3
21	Інноваційні підходи до надання послуг в індустрії туризму	3

22	Наукові центри з дослідження туризму та гостинності в Європі і Америці	2
23	Світовий досвід підготовки фахівців з туризму	4
24	Освітнє забезпечення підготовки фахівців в галузі знань 24 «Сфера обслуговування» в Україні	2
26	Українська туризмологічна школа	2
277	Конструктивні напрями розвитку туризму: сталий туризм	2
	Разом	72

Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачем навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Час, відведений для самостійної роботи здобувача, становить 72 години і в навчальну та індивідуальну роботу викладача не обліковується.

Самостійна робота здобувачів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, першоджерелами, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, навчально-методичним матеріалом, зокрема розміщеними на сайті системи електронного навчання Moodle тощо. Виконання завдань самостійної роботи діагностується засобами та методами вказаними у розділі 5 цієї програми.

6.5. Індивідуальні завдання

У межах навчальної дисципліни «Туризмологія» індивідуальна робота здобувача є *варіативною* і включає *наступні завдання*:

1. підготовка усної доповіді із теми за заданим планом або планом, який здобувач розробив самостійно чи з окремого проблемного питання;
2. презентація або реферат з окремої теми, питання чи вузької проблематики, яку здобувач узгоджує з викладачем;
3. підготовка аналітичної довідки;
4. підготовка проекту.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

ПК (Intel Pentium 3,2 GHz/1GB/ 160GB/ Монітор 15» TFT), проектор EPSON EB-S6 для проведення лекційних та семінарських занять з використанням презентацій. У дистанційному форматі навчальні заняття проводяться на платформі сервісу Google Meet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1 Основні й додаткові джерела інформації

Основна література

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія» (для магістрів спеціальності 8.14010301 – Туризмознавство) / В. В. Абрамов; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 71 с.
2. Банева О. І. Основи гостинності. Конспект лекцій. Миколаївський національний аграрний університет, 2025. 54 с.
3. Горожанкіна Н. А. Практикум до вивчення курсу «Туризмологія» [Текст] / Н. А. Горожанкіна. Дніпропетровськ: «Нова Ідеологія», 2014. 61 с.

4. Кручек О. А. Основи туризмології : навчальний посібник / О. А. Кручек, С. Ф. Соляник, О. В. Парубець, С. І. Гордієнко. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 234 с.
5. Лук'янова Л. Г. Освіта в туризмі: навч.-метод. посіб. К.: Вища шк., 2008. 719 с.
6. Лукашевич М. П. Соціологія туризму: курс лекцій / М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор. Передм. В. К. Федорченко. Ужгород: Мистецька лінія, 2008. 340 с.
7. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). К.: Альтерпрес, 2002. 430 с. (Теоретико-методологічні основи дослідження туризму. С.7-114).
8. Любіцева О. О., Бабарицька В. К. Туризмознавство: вступ до фаху: Підручник. К.: Київський університет, 2008. 450 с.
9. Мальська М. П. Економіка туризму: теорія та практика [текст] : підручник. / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 544 с.
10. Машир Н. П., Пасюк А. П. Ресторанний сервіс та секрети гостинності. Навчальний посібник. К. : Кондор, 2023. 396 с.
11. Пазенок В. С. та ін. Туризмологія (теорія туризму): навч.-метод. посіб. зі спецкурсу / В. С. Пазенок, В. К. Федорченко, О. А. Кручек, І. М. Мініч. К.: КУТЕП, 2010. 70 с.
12. Паска М. Формування професійних компетентностей магістрів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» / Марія Паска // Маркетинг ХХІ століття: виклики змін : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю заснування кафедри маркетингу і комерційної діяльності ХДУТ / редкол. О. Черевко. Харків, 2020. С. 263–265.
13. Практика сучасного туризму: соціальна та економічна ефективність / Матеріали міжнародної конференції. К., 2009. С. 215-240.
14. Смолій В. А. та ін. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / за заг. ред. В. К. Федорченка. К.: Слово, 2006. 372 с.
15. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навчальний посібник. К.: Ред. Лайн, 1999. 77 с.
16. Таранов С., Покотило К. Філософські мандри. Антологія текстів з історії філософії / С. Таранов, К. Покотило Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Pokotylo_Kostiantyn/Filosofski_mandry_Antolohiia_teksti_v_z_istorii_filosofii
17. Теоретичні основи туризмології. Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів / Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. К.: Ніка-Центр, 2005. 316 с.
18. Технологія гостинності : навчальний посібник. Укладачі: Соколовський В.А., Щоголева І.В. Кропивницький: Вид-во ЛАНАУ, 2023. 353 с.
19. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т. І. Ткаченко. 2-ге вид., випр. та доповн. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 463 с.
20. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / В. К. Федорченко, В. С. Пазенок та ін. Київ: Академія, 2013. 368 с.
21. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2-вид. перероб. та доп. / М. П. Мальська, В. В. Худо. К.: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
22. Федорченко В. К. та ін. Педагогіка туризму / В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, Г. Р. Цехмістрова. К. : Видавничий дім «Слово», 2004. 296 с.
23. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні: навч. посіб. К.: Вища шк., 2008. 195 с.

24. Філософія туризму: Навчальний посібник /За ред. В.К.Федорченка, В.С.Пазенка. – К., 2004. – 268 с.
25. Філософські нариси туризму: Наук-навч. вид. /За ред. докт. філос. наук, професора, члена кореспондента НАН України Пазенка В.С. – К., 2005. – 328 с.
26. Turystyka / red. nauk. Włodzimierz Kurek. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 542 s.
27. Turystyka w naukach humanistycznych / red. nauk. Ryszard Winiarski. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. 178 s.

Допоміжна література

1. Вівсюк І. О., Терещук О. С., Лук'янець А. В. Основні складові гостинності у готельно-ресторанній сфері. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. Вип. 16. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-12-01> .
2. Горб К. М., Корнєєв М. В., Кучер М. М. Гостинність в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі: загальні засади досліджень та особливості підготовки фахівців. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2024. № 1 (85). С. 111-119.
3. Горб К. М., Корнєєв М. В., Кучер М. М. Система зовнішньої та внутрішньої безпеки у сфері туризму та гостинності. (2024).
4. Гузар У., Голод А., Паска М., Феленчак Ю., Федоришина Л. Становлення індустрії гостинності як чинника підвищення конкурентоспроможності національної економіки. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 3 (44). С. 208–215. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.44.2022.3596>.
5. Джинджоян В.В. Інноваційні технології в туризмі та гостинності: навч. посіб. / В.В. Джинджоян, Т.В.Тесленко, К.М. Горб. К.: Видав. «Каравела», 2022. 340 с.
6. Дишкантюк, О. В. Теоретичні основи функціонування індустрії гостинності. *Економіка: реалії часу*. 2015. Вип. 6. С. 22.
7. Капліна Тетяна, Капліна Анна, Куц Лариса Індустрія гостинності України: тенденції розвитку. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва* . 2021. Вип.17. С. 116-127.
8. Мартієнко, А. І., Дишкантюк О. В. Сутність гостинності як економічної категорії. *Економіка: реалії часу*. 2017 Вип. 2. С. 30.
9. Основні види послуг, їх характеристика та класифікація. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://toplutsk.com/articles-article_1604.html.
10. Пандяк І. Феномен індустрії гостинності: дефініція поняття, основні підходи, структура / І. Пандяк // *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2016. Вип. 50. С. 277-285. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Geograf_2016_50_28.
11. Полотай Б. Я. Розвиток корпоративної культури в індустрії гостинності // *Підприємництво і торгівля*. 2016. Вип. 20. С. 32-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2016_20_9.
12. Савченко Т., Ніколюк О., Нікітчина Т. (2021). Ефективність системи бізнес-комунікацій закладів гостинності. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. Вип. 10. С. 84-91. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.10.12>
13. Табенська, О. І. Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності. *Інтелект XXI*. 2022. № 2. С. 51-56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2022-2.10> .

14. Терешкін, О. Г., Дуб В. В., Горелков Д. В. Еко-дизайн та сучасні ресурсозберігаючі технології в закладах гостинності. *Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки*. 2023. № 2. С. 256–264.
15. Фостолович В., Гуртовий Ю., Фостолович Р. (2024). Комунікаційні процеси в підприємств сфери гостинності за умов цифрових трансформацій. *Економіка та суспільство*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-58>.
16. Sousa A.E., Cardoso P., Dias F. The Use of Artificial Intelligence Systems in Tourism and Hospitality: The Tourists' Perspective. *Administrative Sciences*. 2024; 14(8). URL: <https://www.mdpi.com/2076-3387/14/8/165#B1-admsci-14-00165>.

8.2 Інформаційні ресурси інтернет

1. Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
2. Все про туризм: туристична бібліотека <http://tourlib.net/>
3. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації <http://www2.unwto.org/>
4. Державна служба статистики України
http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tur.htm

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р.

Завідувач кафедри _____ (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р.

Завідувач кафедри _____ (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

_____ (підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

_____ (підпис) (Прізвище ініціали)